

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 6 kwietnia 2011 r.

**Pan
Krzysztof Milczarek
Dyrektor
Zespołu Szkół nr 1
I Liceum Ogólnokształcącego
im. W. Nałkowskiego w Wołominie**

KNO-4101-07-16/2010
P/10/190

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował w I Liceum Ogólnokształcącym im. W. Nałkowskiego w Wołominie (*Szkoła* lub *Liceum*) realizację zadań w zakresie zapobiegania nadwadze i otyłości u młodzieży szkolnej w latach 2009-2011 (do 15 lutego).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 marca 2011 r., na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację skontrolowanych zadań.

Formułując ocenę pozytywną, Najwyższa Izba Kontroli uwzględniła realizację zajęć edukacyjnych mających na celu promowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia, w tym zajęć o charakterze sportowym, a także zapewnienie warunków do prowadzenia działań diagnostycznych w kierunku rozpoznawania nadwagi i otyłości u uczniów Szkoły.

Zgodnie z art. 22a ust. 2b ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004, Nr 256, poz. 2572, ze zm.) Szkoła uwzględniła w szkolnym zestawie programów nauczania całość podstawy programowej w zakresie edukacji prozdrowotnej

przewidzianej dla klas I-III w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458, ze zm.).

W ramach realizacji zaplanowanych w szkolnym programie wychowawczym oraz programie profilaktyki działań w zakresie promocji zdrowia, w tym zapobiegania nadwadze i otyłości, nauczyciele Liceum prowadzili zajęcia mające na celu poznanie zasad zdrowego żywienia, rozwijanie odpowiedzialności za własne zdrowie, a także zmierzające do wykształcenia u uczniów potrzeby dbałości o sprawność fizyczną.

W latach szkolnych 2008/2009 – 2009/2010 w Liceum realizowano również ścieżkę edukacyjną – *Edukacja prozdrowotna*, w ramach której nauczyciele biologii, chemii, języków nowożytnych, wychowania fizycznego oraz nauczyciele-wychowawcy przekazywali uczniom treści nauczania związane z promowaniem zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej. Tematyka ta była również podejmowana przez szkolną pielęgniarkę podczas prelekcji dla uczniów. Ponadto, w latach szkolnych 2008/2009 – 2009/2010 uczniowie uczestniczyli w spotkaniach zorganizowanych przez pracowników Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wołominie (*Pięć kroków do bezpiecznej żywności*) oraz w programie edukacyjnym promującym zdrowy styl życia (*I AM KREWKI piękniejemy*) dofinansowanym przez Ministerstwo Zdrowia, prowadzonym przez Europejską Fundację Honorowego Dawcy Krwi.

W celu podniesienia sprawności fizycznej uczniów Szkoła wykorzystywała będące w jej użytkowaniu obiekty sportowo-rekreacyjne. W okresie zimowym uczniowie korzystali ze sztucznego lodowiska na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Wołominie (Szkoła zakupiła łyżwy dla uczniów), a w okresie letnim ze ścieżki przełajowej w pobliskim lesie wytyczonej przez nauczycieli wychowania fizycznego. Stałą ofertą Szkoły były również ogólnorozwojowe zajęcia ruchowe prowadzone w hali sportowej po zakończonych lekcjach.

W badanym okresie liczba uczniów Szkoły, u których stwierdzono nadwagę lub otyłość wynosiła 89 (tj. 19% ogółu) uczniów w roku szkolnym 2008/2009, 91 (20%) w roku szkolnym 2009/2010 oraz 98 (23%) w roku szkolnym 2010/2011. W stosunku do okresu sprzed trzech lat (2007/2008) odsetek uczniów z nadwagą i otyłością w roku szk. 2010/2011 wzrósł o 5 punktów procentowych przy zmniejszającej się liczbie uczniów ogółem w Liceum.

Diagnostyka problemów związanych z nadwagą i otyłością u uczniów Liceum była prowadzona przez szkolną pielęgniarkę podczas okresowych badań przesiewowych. Badania te odbywały się podczas bilansu wykonywanego u młodzieży w wieku 16 lat oraz 18 lat

i obejmowały sprawdzenie wzrostu i wagi ucznia. Uczniowie, u których stwierdzono nadwagę lub otyłość byli kierowani do poradni specjalistycznej (diabetologicznej, endokrynologicznej lub dietetycznej), a także otrzymywali w formie pisemnej zalecenia dotyczące odpowiedniej diety i ćwiczeń fizycznych.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż Szkoła nierealizowała w pierwszym okresie roku szkolnego 2010/2011 treści nauczania międzyprzedmiotowej ścieżki edukacyjnej – *Edukacja prozdrowotna*.

Zgodnie z wymogami określonymi w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458, ze zm.) w liceum ogólnokształcącym przewiduje się realizację ścieżki edukacyjnej – *Edukacja prozdrowotna*, której celem jest w szczególności rozwijanie umiejętności życiowych sprzyjających rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, społecznemu i duchowemu, a także kształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy wobec zdrowia i bezpieczeństwa własnego oraz innych ludzi. W pierwszym okresie roku szkolnego 2010/2011 nauczyciele Szkoły nie zapewnili realizacji ww. treści nauczania. NIK przyjmuje do wiadomości, że treści programowe *Edukacji prozdrowotnej* będą realizowane w drugim okresie roku szkolnego 2010/2011.

W opinii NIK asortyment produktów żywnościowych oferowanych uczniom w sklepiku szkolnym nie spełniał wytycznych *Karty żywienia i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży* (pkt 8) opracowanej w ramach *Narodowego Programu Zapobiegania Nadwadze i Otyłości oraz Przewlekłym Chorobom Niezakaźnym poprzez Poprawę Żywienia i Aktywności Fizycznej na lata 2007-2011*. W dokumencie tym wskazano, iż Szkoła nie może być miejscem sprzedaży produktów żywnościowych o niskiej wartości odżywczej, niezalecanych w żywieniu młodzieży szkolnej. Obok naturalnych soków owocowych i kanapek, w Szkole prowadzono sprzedaż produktów typu słodkie przekąski oraz napojów gazowanych zawierających kofeinę.

Z analizy ankiet skierowanych do nauczycieli wynika, iż 32% (tj. 19 z 34 badanych) nie czuje się przygotowana do informowania rodziców o zagrożeniu ich dzieci nadwagą i otyłością, a 65% negatywnie ocenia swoje przygotowanie do udzielania odpowiednich porad. Połowa ankietowanych nauczycieli zadeklarowała chęć uczestnictwa w szkoleniach w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o rozważenie uwzględnienia w ramach organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli problematyki w zakresie przeciwdziałania nadwadze i otyłości u uczniów.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji Najwyższej Izby Kontroli.